

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності,
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
Оксана ТОНХА
« 25 » 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Зінорука Алена Володимировича

на тему: «**Формування комунікативних умінь**

у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії

зі спеціальності **015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»**

галузі знань **01 «Освіта/Педагогіка»**

Витяг із протоколу № 3 фахового семінару наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «19» листопада 2024 року.

Присутні:

Члени наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: І. М. Савицька, декан гуманітарно-педагогічного факультету, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат філософських наук, доцент, голова наукової ради; С. В. Харченко, в. о. завідувача кафедри журналістики та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор, заступник голови наукової ради; О. В. Кучай, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, головуєчий на засіданні наукової ради; О. Ю. Балалаєва, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат педагогічних наук, доцент, секретар наукової ради; С. М. Амеліна, завідувач кафедри іноземної філології і перекладу, доктор педагогічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Професійна освіта»; І. М. Буцик, заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, доцент; О. В. Васюк, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор; А. Г. Гольцов, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор політичних наук, доцент; Н. І. Гречаник, професор кафедри управління та освітніх технологій, доктор педагогічних наук, професор; І. І. Демченко, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; В. І. Додонова, професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор філософських наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Філософія»; В. Ф. Калуга, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор філософських наук, професор; М. П. Костенко, завідувач кафедри фізичної культури і спорту, кандидат педагогічних наук, доцент; С. О. Кубіцький, завідувач кафедри управління та освітніх технологій, кандидат педагогічних наук, професор; О. М. Любовець, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Історія України»; І. З. Майданюк, завідувач кафедри культурології, доктор філософських наук, доцент; В. І. Мірошніченко, професор кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»; О. В. Полунін, професор кафедри психології, доктор психологічних наук, професор; М. А. Садова, професор кафедри психології, доктор психологічних наук, професор; Т. Ф. Семашко, професор кафедри журналістики та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор; І. В. Сопівник,

завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; Р. В. Сопівник, завідувач кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, М. І. Степаненко, професор кафедри журналістики та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор; Д. М. Супрун, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; Р. О. Тарасенко, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор, експерт; Н. Т. Тверезовська, професор кафедри соціальної роботи та реабілітації, доктор педагогічних наук, професор; В. М. Шмаргун, професор кафедри психології, доктор психологічних наук, професор; І. Ф. Шумілова, професор кафедри управління та освітніх технологій, доктор педагогічних наук, професор; С. В. Яшник, професор кафедри психології, доктор педагогічних наук, доцент.

Інші присутні на засіданні наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: В. П. Боса, доцент кафедри іноземної філології і перекладу, доктор педагогічних наук, експерт; А. В. Зінорук, здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Зінорука Алена Володимировича** на тему: «**Формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій**», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Тему дисертації затверджено науковою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 9 від 26 червня 2021 року).

Дисертацію виконано на кафедрі управління та освітніх технологій гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор **Васюк Оксана Вікторівна**, професор кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувача А. В. Зінорука про основні положення дисертації. У дисертації здійснено комплексний аналіз праць українських і зарубіжних дослідників з актуальних проблем підготовки філолога і формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій; уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження, схарактеризовано структуру; розкрито практику формування комунікативних умінь майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій; визначено інтерактивні технології у формуванні комунікативних умінь майбутніх філологів; розкрито загально-педагогічні принципи процесу формування комунікативних умінь у майбутніх філологів; обґрунтовано педагогічні умови формування комунікативних умінь у майбутніх філологів; конкретизовано критерії показники і рівні формування комунікативних умінь у майбутніх філологів; розроблено методiku формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій, експериментально перевірено ефективність її реалізації.

Здобувачеві було поставлено 10 запитань, на які він надав обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор О. В. Васюк зазначила, що у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи А. В. Зінорука проявив себе як працьовитий і відповідальний дослідник, який здатний до вирішення складних наукових завдань, професійного самовдосконалення й розвитку. Він володіє методами наукових досліджень і адекватно застосовує їх у своєму дослідженні.

За період навчання А. В. Зінорук здобув необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі професійної освіти та дослідницько-інноваційної діяльності. Здобувач оволодів методологією наукової діяльності, що дозволило йому успішно реалізувати свої наміри щодо власного наукового дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Експерти:

Тарасенко Р. О., доктор педагогічних наук, професор відзначив актуальність обраної здобувачем теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків. Експерт зазначив, що здобувачем проаналізовано праці українських і зарубіжних дослідників, визначено особливості формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій у закладах вищої освіти. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Боса В. П., доктор педагогічних наук акцентувала на актуальності теми дослідження в аспекті глобалізаційних процесів та цифровізації, його науковій новизні, відзначила його теоретичне та практичне значення. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: Савицька І. М., кандидат філософських наук, доцент; Амеліна С. М., доктор педагогічних наук, професор; Сопівник І. В., доктор педагогічних наук, професор; Демченко І. І., доктор педагогічних наук, професор; Гречаник Н. І., доктор педагогічних наук, професор; Сопівник Р. В., доктор педагогічних наук, професор; Шумілова І. Ф., доктор педагогічних наук, професор; Буцик І. М., доктор педагогічних наук, доцент; Додонова В. І., доктор філософських наук, професор; Степаненко М. І., доктор філологічних наук, професор; Яшник С. В., доктор педагогічних наук, доцент.

Виступаючі зазначили, що здобувачем виконано дисертацію на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів щодо рекомендації дисертації А. В. Зінорука для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Зінорука Алена Володимировича на тему: «Формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій», члени наукової ради гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Світ, що стрімко змінюється, ставить перед філологами нові виклики. Цифрова трансформація, глобалізація, зростання мультикультурності суспільства – все це впливає на характер професійної діяльності філологів, які сьогодні не лише репрезентують мови та літературу, але й виступають у ролі медіаекспертів, перекладачів, культурних посередників, авторів контенту тощо. Відповідно, до фахівців філологічної галузі висуваються нові вимоги, які виходять за межі традиційного розуміння цієї професії. Проблеми підготовки майбутніх фахівців, зокрема і філологів, підвищення їхнього професіоналізму знайшли відображення в нормативно-правових документах: законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Стандарті вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 035 «Філологія» від 20.06.2019 р. № 869 та ін. Реалізація визначених у документах мети і завдань спонукає науковців і практиків до пошуку ефективних підходів до підготовки філологів із усвідомленим розумінням своєї місії в сучасному суспільстві, здатних здійснювати професійну комунікацію. Відтак важлива роль відводиться формуванню комунікативних умінь, які дозволяють здійснювати безпосередню й опосередковану взаємодію, правильно і грамотно пояснювати свою думку, адекватно сприймати інформацію під час спілкування. Тому перед закладами вищої освіти постає важливе завдання пошуку нових можливостей ефективного формування цієї якості особистості фахівця-філолога, зокрема і засобами інтерактивних технологій.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0115U003561) та наукового напряму кафедри іноземної філології і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Підготовка та реалізація перекладацьких проектів у закладах вищої освіти» (державний реєстраційний номер 0115U003298).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачем здійснено пошук та аналіз літератури за темою дисертації, виконано наукові дослідження та опрацьовано одержані результати. Формулювання висновків та аналіз одержаних результатів виконано спільно з науковим керівником доктором педагогічних наук, професором О. В. Васюк. У дослідженнях і публікаціях використано результати, які були одержано здобувачем особисто, а також у співпраці з іншими науковцями.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація за характером і змістом розкритих питань є новітнім комплексним та системним дослідженням проблематики формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій, за результатом якого автором сформовано низку нових теоретичних і практичних положень, висновків і рекомендацій. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням дослідження.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. У дисертації *вперше*: розроблено та експериментально перевірено методику формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій; обґрунтовано педагогічні умови формування комунікативних умінь у майбутніх філологів (застосування в освітньому процесі особистісно орієнтованого підходу, зокрема під час організації комунікативної діяльності студентів-філологів; формування позитивної мотивації у майбутніх фахівців, спрямованої на активне самонавчання; використання комплексу тематичних матеріалів лінгвосоціокультурної спрямованості, що відповідає сучасним науковим досягненням; застосування у професійній комунікації інтерактивних технологій; забезпечення психологічного клімату на лекціях, практичних заняттях та під час позааудиторної роботи всіх учасників освітнього процесу); визначено критерії (мотиваційно-особистісний, інформаційно-комунікаційний, когнітивний, діяльнісний), рівні (низький, середній, високий) та показники сформованості комунікативних умінь у майбутніх філологів; побудовано модель формування комунікативних умінь у майбутніх філологів, яка містить цільовий, змістовно-процесуальний та діагностичний взаємопов'язані структурні блоки; *уточнено*: зміст сутності поняття «комунікативні уміння майбутніх філологів» як професійних умінь, за допомогою яких реалізуються ключові складники педагогічної комунікації, що передбачає наявність лінгвістичних знань і засобів синтаксичної організації тексту під час здійснення комунікативного акту у процесі професійної взаємодії; *удосконалено*: зміст та організацію освітнього процесу формування комунікативних умінь у майбутніх філологів під час фахової підготовки у закладах вищої освіти шляхом упровадження інтерактивних технологій; *подальшого розвитку дістали* теоретичні засади і практичні аспекти методики формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає у розробленні методики формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій, експериментальній перевірці її ефективності в освітньому процесі закладів вищої освіти.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення дисертації викладено в 11 публікаціях, з яких 5 статей наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 6 тез наукових доповідей.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Зінорук А. В. Сутність поняття «Комунікативні уміння». Молодь і ринок. 2022. № 3 (201). С. 41–46.

2. **Зінорук А. В.**, Васюк О. В. Критерії та показники сформованості комунікативних умінь майбутніх філологів. Молодь і ринок. 2023. № 3 (210). С. 84–88. (*Зіноруком А. В. визначено і охарактеризовано структурні компоненти, критерії, показники сформованості комунікативних умінь у майбутніх філологів. Васюк О. В. узагальнено й проаналізовано теоретичні аспекти формування комунікативних умінь у майбутніх філологів*).

3. **Зінорук А. В.**, Васюк О. В. Педагогічні умови формування комунікативних умінь майбутніх філологів. Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія. 2023. Т. 11. № 4. С. 61–66. (*Зіноруком А. В. визначено педагогічні умови формування комунікативних умінь у майбутніх філологів. Васюк О. В. проаналізовано основні аспекти педагогічних умов*).

4. Зінорук А. В. Модель формування комунікативних умінь. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 2024. № 9 (37). С. 901–911.

5. Зінорук А. В. Методика формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами імітаційно-ігрової технології. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2024. № 9 (43). С. 215–225.

Тези наукових доповідей

6. Зінорук А. В. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій. An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary: III Міжнародна науково-практична конференція, м. Вінниця, Україна – Відень, Австрія, 29 квітня 2022 року: тези доповіді. Вінниця – Відень, 2022. С. 598–591.

7. Зінорук А. В. Формування комунікативних умінь майбутніх філологів в умовах дистанційного навчання. Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України і світу: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 25 травня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 56–58.

8. Зінорук А. В. Структура комунікативних умінь майбутніх філологів. Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: V Міжнародна наукова конференція, м. Київ, 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 225–226.

9. Зінорук А. В. Сутність поняття «Комунікативні уміння майбутніх філологів». Modern vision of implementing innovations in scientific studies: IV Міжнародна науково-теоретична конференція, м. Софія, Республіка Болгарія, 6 вересня 2024 року: тези доповіді. Софія, 2024. С. 101–105.

10. Зінорук А. В. Сутність поняття «філолог» в сучасних умовах професійної підготовки. Цифрове наукове суспільство: соціально-економічні, правові та міжнародні аспекти: III Міжнародна наукова конференція, м. Дніпро, 6 вересня 2024 року: тези доповіді. Дніпро, 2024. С. 140–144.

11. Зінорук А. В. Педагогічні принципи формування комунікативних умінь у майбутніх філологів. An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary: VIII Міжнародна науково-практична конференція, Вінниця, Україна – Відень, Австрія, 6 вересня 2024 року: тези доповіді. Вінниця – Відень, 2024. С. 482–484.

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження обговорювалися на: III Міжнародній науково-практичній конференції «An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary» (м. Вінниця, Україна – м. Відень, Австрія, 2022 р.); V Міжнародній науковій конференції «Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень» (м. Київ, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України і світу» (м. Київ, 2023 р.); III Міжнародній науковій конференції «Цифрове наукове суспільство: соціально-економічні, правові та міжнародні аспекти» (м. Дніпро, 2024 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary» (м. Вінниця, Україна – м. Відень, Австрія, 2024 р.); IV Міжнародній науково-практичній конференції «Modern vision of implementing innovations in scientific studies» (м. Софія, Республіка Болгарія, 2024 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Зінорука Алена Володимировича на тему: «Формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій вирішено конкретне наукове завдання, а саме теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено методику формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій, що має важливе значення для галузі знань «Освіта/Педагогіка».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача Зінорука Алена Володимировича дисертація на тему: «Формування комунікативних умінь у майбутніх філологів засобами інтерактивних технологій» рекомендується для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Експерти:

**Професор кафедри соціальної роботи та реабілітації
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук,
професор**

Ростислав ТАРАСЕНКО

**Доцент кафедри іноземної філології і перекладу
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор педагогічних наук**

Віта БОСА

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК